

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Forslaget er en uændret genfremsættelse af et i folketingsåret 1980-81 fremsat forslag til folketingsbeslutning, se Folketingstidende 1980-81, forhandlingerne sp. 339 og 2620 samt tillæg A sp. 725.

Forslaget blev ikke færdigbehandlet i uddannelsesudvalget, men blev imidlertid ret positivt modtaget, og udvalget afgav en beretning (tillæg B sp. 1363), hvori det hedder:

»Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i en række møder og har i denne forbindelse stillet omfattende, opklarende spørgsmål til undervisningsministeren, som udvalget grundet spørgsmålenes karakter ikke har fået besvaret.

Et *flertal* (udvalget med undtagelse af fremskridtspartiets medlemmer) nærer et stærkt ønske om, at der skal findes løsninger på en række af de problemer, som opstår i forbindelse med indvandrernes placering i det danske uddannelsessystem, såvel i undervisnings- som i social sammenhæng. Disse problemer vedrører især strukturen af modtagelsessystemet, modersmålsundervisningen samt lærernes uddannelse og efteruddannelse. Dertil kommer de voksne indvandreres muligheder i uddannelsessystemet, deres muligheder for at tilegne sig et brugbart sprog og sikre dem de reelle uddannelsesstilbud.

Flertallet afventer materiale, som i næste folketingssamling kan danne baggrund for løsning af de mange problemer, som er blevet berørt, idet det ligger flertallet stærkt på sinde, at indvandrere sikres en integration i vort samfund, som respekterer deres kulturelle særpræg.

Flertallet er bekendt med, at venstresocialisterne, som ikke har et medlem af udvalget, kan tilslutte sig disse synspunkter.«

På denne baggrund genfremsættes forslaget i håbet om, at den megen velvilje i dette folketingsår kan blive omsat i konkrete forbedringer for indvandrere.

Bemærkninger til de enkelte punkter.

Ad 1

Det er vigtigt, at indvandrerbørnene allerede i førskolealderen får mulighed for pædagogisk tilrettelagt samvær med danske børn. I børnehavealderen er børn gode til at lære sprog efter naturmetoden og undgår derved at blive »dobbelt-halvsprogede«. Der må uddannes pædagoger med særskilt henblik på at tage sig af indvandrerbørnene. Kravet om tilknytning af voksne, der taler børnenes sprog, vil naturligvis støde ind i en række praktiske vanskeligheder, fordi indvandrerbørn af samme nationalitet bor ret spredt. Men børnene bør så vidt muligt samles, så de udgør en lille gruppe i hver institution, og en voksen kan eventuelt være tilknyttet flere institutioner på deltid.

Ad 2

Hovedproblemet med det nuværende system er, at undervisningen i al for høj grad bygger på danske præmisser og med dansk som undervisningssprog. Børnene risikerer derved at blive »dobbelt-halvsprogede«. Ved overgangen fra modersmålet til dansk som altdominerende undervisningssprog bremses den sproglige begrebsmæssige udviklingsproces, som er tilknyttet modersmålet. Samtidig er de fremmedsprogede elever selvsagt stærkt handicappede i forhold til deres jævnaldrende danske kammerater med hensyn til at følge undervisningen på dansk.

Det er lettere at påpege problemerne end at anvise nogle patentløsninger. En mulighed er at have modtagelsesklasser af betydelig længere varighed (flere år) og med både en dansk og en udenlandsk lærer i klassen. Der kan inden for et sådant system ske en mere gradvis overgang fra anvendelsen af modersmålet til anvendelsen af dansk som undervisningssprog. En anden mulighed er sammenholdte klasser, bestående af to »mininationale« klasser med hver 8-10 elever (en dansk og en indvandrerklasse). De to klasser kan undervises hver især i de første år på deres respektive modersmål, mens de sideløbende en del af timerne kan arbejde sammen. En afgørende forudsætning er, at der uddannes lærere med særligt